

บทที่ 2

เอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาวะสุขภาพและการเจ็บป่วยของกรรมกรก่อสร้าง ผู้วิจัยได้ศึกษาบททวนวรรณกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. ความหมายของการก่อสร้าง และลักษณะทั่วไปของงานก่อสร้าง
2. สภาพการทำงาน อันตรายจากงานก่อสร้าง และสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุ
3. สถานการณ์แรงงานก่อสร้างภายในประเทศไทย
4. ประชากรแรงงานก่อสร้างในประเทศไทย
5. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของการก่อสร้าง และลักษณะโดยทั่วไปของงานก่อสร้าง

1. ความหมายของการก่อสร้าง องค์การแรงงานระหว่างชาติ (International Labour Office 1990 : 179) ได้ให้ความหมายของการก่อสร้างไว้ดังนี้

"เป็นการก่อสร้างอาคาร รวมทั้ง งานขุดเจาะ เช่น อุโมงค์ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง การซ่อมแซม การคงสภาพที่ดีไว้ (เช่น การทำความสะอาด และการทาสี) การรื้อถอนอาคาร หรือสิ่งก่อสร้างและโครงสร้างอาคารทุกชนิด"

"เป็นวิศวกรรมโยธา ซึ่งรวมทั้งการขุดเจาะ เช่น อุโมงค์ และการก่อสร้างและการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง การคงสภาพที่ดีไว้ และการรื้อถอนและทำลาย ตัวอย่างงานก่อสร้างได้แก่ สนามบิน ท่าเรือ อ่าว เขื่อน การสร้างเขตแนวโน้มน้ำ ทะเล การสร้างถนน ทางรถไฟ สะพาน อุโมงค์ รวมทั้งงานที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ เช่นการทำท่อระบาย การทำที่เก็บเชื้อเพลิงหรือน้ำ เป็นต้น "

2. ลักษณะของงานก่อสร้าง งานก่อสร้างจะมีลักษณะเฉพาะ คือ

2.1 เป็นงานผลิตที่ต้องทำในที่โล่งแจ้ง ในอาณาบริเวณกว้างใหญ่ ภายใต้สภาพดินฟ้าอากาศที่ผันแปรอยู่เป็นประจำ

2.2 แผนปฏิบัติจะผันแปรเปลี่ยนแปลงในลักษณะวันต่อวัน

- 2.3 เป็นงานที่ต้องใช้ฝีมือและบุคลากรที่มีความชำนาญเป็นพิเศษต่าง ๆ มาก
 2.4 เป็นงานที่มีความเสี่ยงสูงกว่างานอื่น ทั้งชีวิต จิตใจ ทรัพย์สินและ

ร่างกาย

- 2.5 สถานที่ตั้งของสิ่งก่อสร้าง จะอยู่กระจัดกระจายตามท้องถิ่นต่างๆ

2.6 เป็นผลิตผลที่สำเร็จด้วยบุคคล 2 กลุ่ม คือ สถาปนิกซึ่งทำงานด้านการออกแบบ และผู้รับเหมาก่อสร้าง หรือผู้ผลิต

2.7 เป็นงานที่ขึ้นอยู่กับฝีมือของช่างฝีมือ และขึ้นอยู่กับแรงงานเกือบทั้งหมด
 ค่าแรงงานจึงมีสัดส่วนสูง เมื่อเทียบกับอุตสาหกรรมอย่างอื่น

3. ประเภทของงานก่อสร้าง

- 3.1 การแบ่งประเภทของงานก่อสร้าง ได้แบ่งออก 4 ประเภท ดังนี้

3.1.1 ประเภทพักอาศัย (Residential Construction) เช่น บ้านพัก คอนโดมิเนียม

3.1.2 ประเภทอาคารสาธารณะ (Building Construction) เช่น สำนักงานโรงเรียน โรงพยาบาล คลังสินค้า อาคารพาณิชย์

3.1.3 ประเภทงานโยธา (Heavy Engineering Construction) ได้แก่ งานขยายในทางราบ เช่น สะพาน ถนน สนามบิน เขื่อน ชลประทาน

3.1.4 ประเภทงานก่อสร้างเพื่ออุตสาหกรรม (Industrial Construction) ได้แก่ โรงงานอุตสาหกรรม เช่น โรงกลั่นน้ำมัน โรงกลั่นแร่

3.2 ในเอกสารการศึกษาของ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (อ้างในสังคิต พิริยะรังสรรค์และคณะ) ได้แบ่งประเภทของงานก่อสร้าง ได้เป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

3.2.1 การก่อสร้างอาคาร (Building or Light Construction) คืออาคารที่ออกแบบและก่อสร้างให้เป็นบ้านที่อยู่อาศัยอาคารเพื่อการศึกษา อาคารเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ อาคารการค้า อาคารเพื่ออุตสาหกรรมขนาดเล็ก

3.2.2 การก่อสร้างงานวิศวกรรมโยธา (Engineering or Heavy Construction) คือสิ่งก่อสร้างที่ออกแบบและก่อสร้างโดยวิศวกร แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

- งานก่อสร้างทาง งานนี้รวมการก่อสร้างผิวถนน ขุดเปิดทาง
 งานทำทางระบายน้ำ สะพาน

- งานก่อสร้างโยธาขนาดใหญ่ได้แก่งานก่อสร้างเขื่อนขนาดใหญ่
 ท่าเทียบเรือน้ำลึก ทางรถไฟ อุโมงค์ และสะพานช่วงยาว เป็นต้น

3.2.3 การก่อสร้างเพื่องานอุตสาหกรรม ได้แก่ งานก่อสร้างโรงงาน
 ขนาดใหญ่ที่ต้องการเทคนิคการก่อสร้าง เช่น การก่อสร้างโรงกลั่นน้ำมัน โรงงานอุตสาหกรรม

เคมี โรงงานถลุงเหล็ก เป็นต้น

4. ประเภทของแรงงานก่อสร้าง

4.1 โดยทั่วไปแล้วแรงงานก่อสร้างจะทำงานหนัก และมีงานแยกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ แรงงานฝีมือ และแรงงานไร้ฝีมือ

4.1.1 แรงงานฝีมือ ได้แก่ ช่างปูน ช่างสี ช่างไม้ จะเป็นคนงานที่มีประสบการณ์และความสามารถมากและได้รับค่าจ้างมากกว่าแรงงานไร้ฝีมือ ส่วนใหญ่เป็นแรงงานชายมากกว่าแรงงานหญิง

4.1.2 แรงงานไร้ฝีมือ ได้แก่ คนงานที่ทำหน้าที่ ขุดดิน ขนทราย แยกหาม ผสมปูน กลบดิน และทำความสะอาดพื้นที่ เป็นต้น แรงงานเหล่านี้มีทั้งชายและหญิง ซึ่งคนงานหญิงและชายจะได้รับค่าจ้างไม่เท่ากัน แม้ว่ากฎหมายต้องได้รับค่าจ้างเท่ากันก็ตาม

4.2 ตามหลักสากลนั้นได้แบ่งประเภทของคนงานก่อสร้าง ทั้งงานก่อสร้างทั่วไป และงานก่อสร้างอาคารไว้หลายประเภท ซึ่งอาจมีความแตกต่างจากแรงงานในประเทศไทย ทั้งในแง่ประสบการณ์ทำงาน ชนิดของงาน ระยะเวลาของการฝึกฝน รวมทั้งอัตราค่าจ้างแรงงานในแต่ละประเภทงาน โดยสามารถแยกได้ตามขั้นตอนของการก่อสร้างเป็น 3 ระยะ คือ

4.2.1 คนงานฐานราก (Structural) ประกอบด้วยคนงานช่างไม้ (Carpenters) คนงานเตรียมหินหรือทำอิฐ (Stonemasons) คนงานก่ออิฐ (Bricklayers) คนงานฉาบปูนซีเมนต์ (Cement Or Concrete Masons) คนงานผูกเหล็ก ดัดเหล็ก (Reinforcing, Structural or Ornamental-iron) คนงานประกอบงานย่อย (Riggers) คนงานติดตั้งเครื่องสูบน้ำและหรือแท็งก์น้ำ เครื่องทำความร้อน-เย็น (Boiler makers) ซึ่งรวมทั้งผลิตภัณฑ์ภายในครัว และวิศวกรควบคุมการปฏิบัติงาน (Operating Engineering)

4.2.2 คนงานติดตั้งเครื่องกลไกต่าง ๆ ในอาคาร (Mechanical) คือประกอบด้วยคนงานช่างไฟฟ้า (Electricians) คนงานติดตั้งท่อน้ำประปา (Plumbers And Pipe fitters) คนงานติดตั้งท่อระบายน้ำ (Millwrights) หรืออาจรวมถึงงานทำท่อระบายอากาศ-ช่องลมในตัวอาคารด้วย ผู้ติดตั้งลิฟท์และงานตีแผ่นเหล็กบุ (Elevator Construction and Sheet Metal Workers)

4.3.3 คนงานขั้นสุดท้าย (Finishing) ได้แก่ คนงานทาสีอาคาร (Painters) คนงานติดกระดาษบุผ้า (Paper Hangers) งานทำแบบหล่อซีเมนต์ (Lathers) คนงานฉาบซีเมนต์ลงในแบบหล่อ (Plasterers) คนงานหลังคา (Roofers) คนงานตัดวัสดุกันไฟ (Asbestos Workers) คนงานติดตั้งหินอ่อน (Marble Setters) คนงานขัดพื้น-ผนัง ด้วยเครื่องขัด (Terazzo Workers) คนงานติดกระจก (Glaziers) และคนงานบุหรือมุงกระเบื้อง

จากระบบงานทั้ง 3 ระดับนี้ คนงานประเภทต่าง ๆ ในงานอุตสาหกรรมก่อสร้างตามหลักสากลและในอุตสาหกรรมของไทย อาจแบ่งได้เป็น 17 ประเภท โดยมีงานหลักในหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. คนงานติดตั้งวัสดุกันไฟ และฉนวนกันไฟ (Asbestos and Insulating Workers) จะเห็นว่างานดังกล่าวในต่างประเทศได้ให้ความสำคัญมากกว่าประเทศไทย โดยเฉพาะในประเทศไทยแทบที่จะไม่มีคนงานที่ทำประเภทนี้โดยเฉพาะหรือมีน้อยมาก เช่น ในสถานประกอบการขนาดใหญ่ ที่รับเหมาการปลูกสร้างที่มีมาตรฐานดีกว่าอัตราเฉลี่ยของการก่อสร้างทั่วไป สิ่งที่เป็นฉนวนกันไฟที่ติดตั้งนี้ เช่นผนังอาคาร ท่อ-ทางระบายน้ำ แท็งค์น้ำ ระบบถ่ายเทอากาศ วัสดุปล่องไฟ เป็นต้น

2. คนงานก่ออิฐ (Brick layers) ซึ่งในประเทศไทยอุตสาหกรรมใหญ่ ๆ หนาวว่าเป็นอาชีพที่เกือบจะเป็นรายได้ดีที่สุดในระบบงานก่อสร้าง และอิฐก็ถือว่าเป็นวัสดุที่สำคัญที่สุดในงานก่อสร้าง ที่คนงานก่ออิฐให้ความสำคัญมาก เพราะเป็นงานพื้นฐานของรูปอาคาร ซึ่งประกอบจากแบบที่มีคอนกรีต ยิบซั่ม และผงเคมี - ซีเมนต์บางอย่าง

3. ช่างไม้ (Carpenters) ไม้ยังคงเป็นวัสดุที่จำเป็น และมีความนิยมในงานก่อสร้าง เพราะงานช่างไม้มีงานตั้งแต่เริ่มการก่อสร้างไปจนถึงงานสิ้นสุด

4. ช่างฉาบ-โบกปูน (Cement Finiseers) มีงานหลัก คือ งานผสมปูน เทปูนวางระดับคอนกรีต ทำผิวพื้นหน้าให้เรียบก่อนที่ซีเมนต์จะแข็งตัว ซ่อมแซมโครงสร้างที่ชำรุดของงาน ที่เกี่ยวกับงานปูนซีเมนต์ - คอนกรีต ทุกชนิด

5. ช่างไฟฟ้า (Electricians) คือ ผู้ติดตั้งระบบไฟฟ้าในอาคาร มีงานหลัก คือ การวางสาย การเชื่อมยาง การเชื่อมต่อท่อ ฉนวน บรรจุสายไฟหลาย ๆ สายการต่อตู้มปิด-เปิด หม้อแปลงไฟ และปรับระดับของกระแสไฟฟ้า และสิ่งต่าง ๆ ทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับงานติดตั้งไฟฟ้า ความร้อน เครื่องปรับอากาศ ตู้เย็น และระบบไฟฟ้าทุกประเภท ภายในตัวอาคาร

6. ช่างติดตั้งลิฟท์ (Elevators Constructors) คือนายช่างกลไกที่ติดตั้งสิ่งดังกล่าวโดยเฉพาะ ในอาคารที่มีความสูงเกินกว่า 3 ชั้นขึ้นไป

7. คนงานติดตั้งกระจก (Glaziers) ติดตั้งกระจกในตัวอาคาร เช่น หน้าต่าง ประตู บานเกร็ด ช่องลม ฯลฯ ต้องมีความชำนาญในการตัดต่อให้พอดีกับขนาดที่เป็นแบบกำหนดไว้ โดยใช้วัสดุที่เป็นกระจกที่มีความหนาต่าง ๆ กัน หรือกระจกเงาชนิดอื่น ๆ เป็นต้น (งานนี้ในอุตสาหกรรมไทยมักนำไปรวมกับช่างไม้ด้วย)

8. งานทำแบบหล่อซีเมนต์ (Lathers) คือ คนงานที่ทำแบบหล่อซีเมนต์จากวัสดุ 4 ประเภท คือ จากไม้ ยิบซั่มบอร์ด โลหะ และไฟเบอร์บอร์ด ซึ่งคนงานนี้ต้องมีความชำนาญในงานช่างไม้ประกอบในความสามารถด้วย เพื่อที่จะทำรูปแบบหล่อขององค์ประกอบแต่ละแห่งในอาคาร

9. วิศวกรในงานรากฐาน (Operating Engineers) จะเป็นบุคคลที่เริ่มดำเนินงาน จากจุดเริ่มแรกของการก่อสร้าง เช่นการปรับพื้นที่และวางผังงานในเนื้อที่ การรื้อถอนสิ่งก่อสร้างเดิม การลงฐานรากของการก่อสร้างหรือการขุดหลุมเพื่อการเตรียมการต่าง ๆ งานดังกล่าวนี้สำหรับแรงงานไทย ไม่ได้แยกเฉพาะตามประเภทงานอย่างต่างประเทศ แต่จะใช้คนงานทั่วไปปฏิบัติตามคำสั่งของหัวหน้างานหรือผู้ประกอบกิจการโดยตรง

10. ช่างทาสี และช่างติดกระดาษผนัง (Painters and Paper Hangers) สำหรับคนงานดังกล่าวแรงงานไทยก็มีงาน เช่นเดียวกับหลักสากล ซึ่งงานนี้มีจุดประสงค์หลัก 2 ประการ คือเพื่อความสวยงามและเพื่อป้องกันพื้นผิวของสิ่งปลูกสร้างทั้งภายในอาคาร จากฝุ่นละออง สนิม ความสกปรก สภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง การพ่นจากแมลง หรือแม้แต่ผลของควันทะยานสังคมเมืองปัจจุบัน

11. ช่างฉีดยึดเครื่องทำแบบหล่อ (Plasterers) อาจเปรียบได้กับช่างปูนในช่างของการเทปูนลงในแบบของไทย ภายในตัวอาคาร ส่วนในต่างประเทศเขาใช้เครื่องฉีดยึดส่วนผสมของปูนซีเมนต์ลงไปแบบที่มีเหล็กโครงสร้างอยู่ภายในทั้งผนัง เพดาน หรือพื้นห้อง เพื่อทำให้พื้นผิวเรียบ แทนที่จะใช้การสร้างอิฐก่อ แล้วฉาบปูน ซึ่งขึ้นอยู่กับกรอบแบบของอาคารเป็นหลัก

12. ช่างติดตั้งท่อ และทางระบายน้ำ (Plumbers and Pipefitters) ในต่างประเทศ ถือเป็นงานหนึ่งที่มีรายได้ดีมาก และความต้องการของตลาดอุตสาหกรรมอยู่ในระดับสูง และโอกาสในความก้าวหน้ามีมาก งานที่ทำหลักคือ ติดตั้งท่อน้ำสะอาด ก๊าซ และทางระบายน้ำโสโครก ท่อเครื่องทำความร้อน เครื่องปรับอากาศ ถือเป็นงานที่เกี่ยวกับท่อทุกประเภทในอาคารซึ่งใช้ลำเลียงของเหลว ก๊าซ หรือของเสียด่าง ๆ

13. ช่างทำหลังคา (Roofers) เป็นงานที่แยกเฉพาะเพื่อมุงหลังคา โดยทั่วไปวัสดุก่อสร้างที่เกี่ยวกับการนี้โดยเฉพาะ เช่น กระเบื้องมุงหลังคา คอนกรีตอย่างหนา หรือสังกะสี (โดยทั่วไปเฉพาะสำหรับเมืองไทย)ซึ่งงานดังกล่าวของไทยจะรวมกับงานช่างไม้

14. การติดตั้งแผ่นเหล็กประกอบ (Sheet-Metal Workers) งานหลัก คือ ประกอบแผ่นเหล็กที่เป็นท่อสี่เหลี่ยมใหญ่ในอาคารพาณิชย์หรือที่อยู่อาศัยแบบอพาร์ทเมนต์ เพื่อเป็นทางลมระบายอากาศ ท่อรวมทำความเย็น หรือความร้อนเป็นต้น

15. ช่างก่ออิฐ (Stone Masons) คือคนงานเรียบเรียงหินต่าง ๆ ท่อเป็นกำแพง ฝา หรือปล่องไฟ แทนการใช้อิฐธรรมดาเพื่อความคงทนถาวรของสิ่งปลูกสร้างและความสวยงาม สำหรับประเทศไทย ส่วนมากจะใช้วัสดุดังกล่าวสร้างกำแพง หรือผนัง ชั้นล่างของตัวอาคาร และวัสดุที่ใช้ส่วนใหญ่ มี 4 ชนิด คือ หินแกรนิต หินทราย หินอ่อน และหินปูน

16. ช่างปูกระเบื้อง หินอ่อน และทำเทอร์ซอส (Marble Setters, Tile Setters and Terazzo Workers) เป็นการปูพื้นรวมทั้งโคมเสด หรือไม้ปาเก้ที่ระเบียง

เทอร์สหรือลานในตัวอาคาร ช่างประเภทนี้ในต่างประเทศได้ยกย่องว่าเป็นงานที่เก่าแก่มาก ซึ่งทำต่อเนื่องกันมากกว่า 5,000 ปีแล้ว โดยเริ่มจากชาวอียิปต์โบราณ และถือเป็นงานฝีมือ ประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญด้วย โดยมีงานหลักโดยการปูพื้นผนังห้อง ถือเป็นอาคารตกแต่งภายในอีก อย่างหนึ่ง

17. ช่างตัดเหล็ก ผูกเหล็ก โครงสร้าง (Structural-Iron, Ornamental-Iron and Reinforcing - Iron (Rodmen) Workers) มีหน้าที่เหมือนคนงาน ตัด-ผูกเหล็กของ อุตสาหกรรมก่อสร้างไทย แต่จะทำงานดังกล่าวนี้โดยเฉพาะเท่านั้น ซึ่งคนงานของไทยนอกจากงาน นี้แล้ว ยังต้องทำงานอื่นที่เกี่ยวข้องอีกด้วยและงานนี้ได้ถูกจัดประเภทว่า เป็นงานที่ต้องเสี่ยง อันตรายมากที่สุดในงานก่อสร้าง เพราะถ้าเป็นอาคารสูง ก็จำเป็นต้องทำโครงสร้างเหล็กในที่สูงด้วยตลอดการปฏิบัติงาน

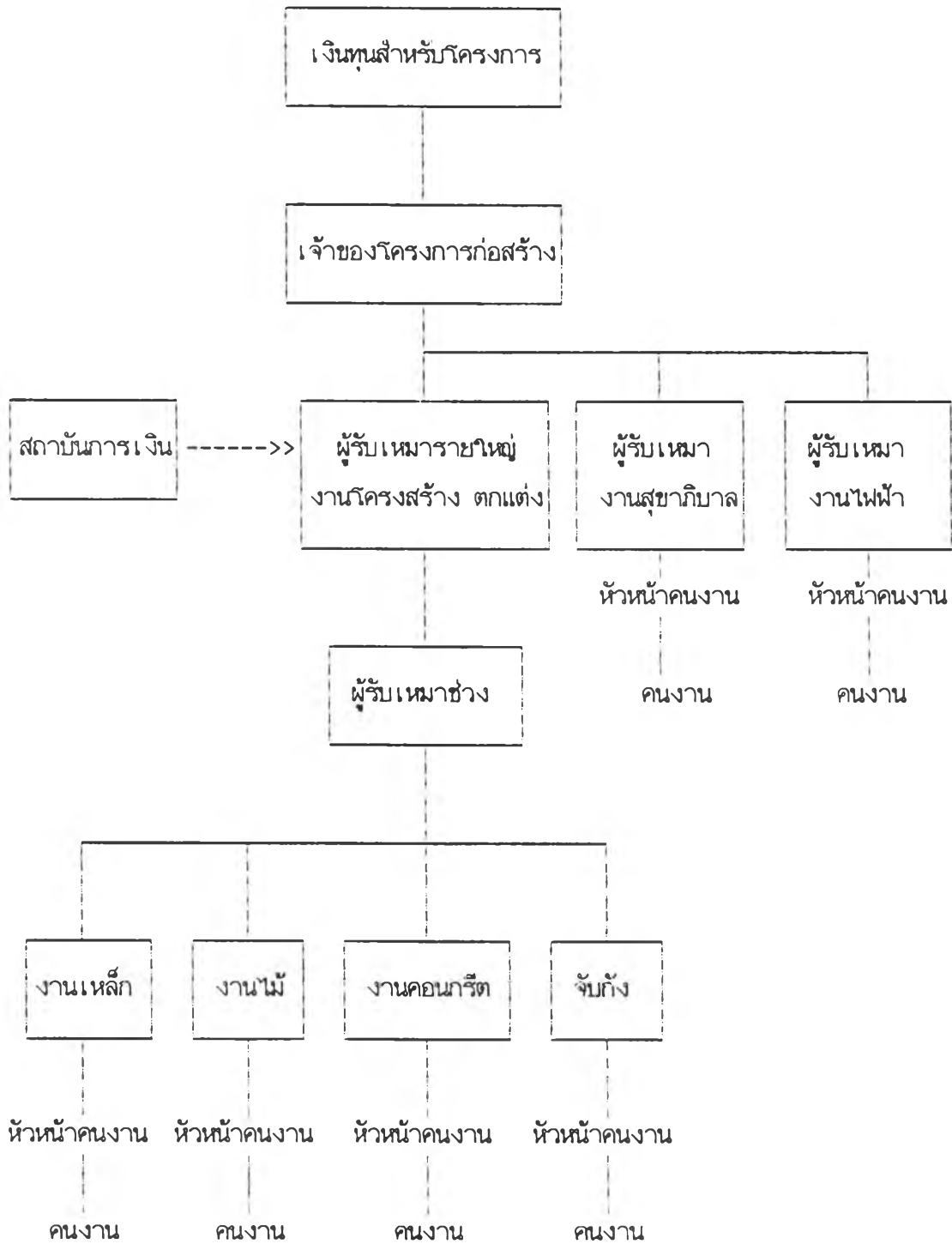
ทั้งหมดเป็นความรู้พื้นฐานของการก่อสร้างอาคาร โดยครอบคลุมถึงเรื่ององค์ประกอบ ในงานก่อสร้างอาคารที่เกี่ยวกับผู้รับเหมา หรือกลุ่มผู้บริหารในสถานประกอบการ แผนผังการดำเนินงาน ขั้นตอนการทำงาน ชนิดของการก่อสร้าง วัสดุที่ใช้ในการก่อสร้างรวมทั้งชนิดและ ประเภทของงานก่อสร้าง สิ่งดังกล่าวเป็นหลักการที่ต้องคำนึงในเบื้องต้นของอุตสาหกรรม ดังกล่าว ทั้งก่อนและขณะที่มีการดำเนินงานก่อสร้างอาคารในแต่ละประเภทในปัจจุบัน

5. โครงสร้างรับเหมางานก่อสร้าง

การรับเหมางานก่อสร้างของผู้รับเหมาจะมีลักษณะทั้งการรับเหมางานแล้วดำเนินการเองทั้งหมด และงานรับเหมาช่วงโดยมีผู้รับเหมารายใหญ่ และผู้รับเหมารายย่อย รายช่วงมา แบ่งงานต่อจากรับเหมาใหญ่ ในลำดับขั้นของการดำเนินการก่อสร้างจะมีการปฏิบัติดำเนินการ หลายขั้นตอน โดยหลังจากเจ้าของสิ่งก่อสร้างมีโครงการก่อสร้างพร้อมที่จะเปิดประมูลการรับ เหมาก่อสร้าง โดยส่วนมากผู้รับเหมาใหญ่จะประมูลรับเหมาก่อสร้างได้ซึ่งจะเปรียบเสมือนนาย หน้ารับเหมาก่อสร้าง เมื่อรับเหมาก่อสร้างใหญ่ได้งานก็จะแบ่งงานรับเหมาช่วงให้กับผู้รับเหมา รายย่อยๆ เช่นงานโครงสร้างตกแต่ง งานสุขาภิบาล งานไฟฟ้า และงานอื่นๆ ผู้รับเหมาราย ย่อยงานเหล่านี้ จะรับคนงานเข้ามาทั้งประเภทฝีมือ และไร้ฝีมือ คนงานฝีมือ ได้แก่ ช่างเหล็ก ช่างไม้ ช่างปูน เป็นต้น คนงานไร้ฝีมือ ได้แก่กรรมกรใช้แรงงานทั่วไป ซึ่งคนงานประเภทนี้จะมี การใช้แรงงานทั้งชาย หญิง และเด็ก

แผนภูมิที่ 2.1 แสดงโครงสร้างการรับเหมาก่อสร้าง

โครงสร้างการรับเหมาก่อสร้าง

ที่มา : สำนักนโยบายและแผน กระทรวงมหาดไทย

6. การเตรียมงานก่อสร้าง

เพื่อให้โครงการก่อสร้างสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ผู้รับเหมาต้องมีการดำเนินการหลายขั้นตอน ซึ่งตามแนวความคิดของ วิเลศ เจตยานุวัตร (2533) ได้กล่าวถึงการเตรียมงานก่อสร้างดังนี้

6.1 วัตถุประสงค์ของโครงการ จะเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้โครงการเกิดขึ้น เช่น ต้องการก่อสร้างที่พักอาศัย อาคารสำนักงาน ศูนย์การค้า เป็นต้น หลังจากนั้นจะนำไปออกแบบแปลนเพื่อใช้ในการก่อสร้างต่อไป

6.2 ประเภทและจำนวนเครื่องมือ เครื่องจักรที่จะใช้ในหน่วยงานจะต้องเตรียมให้มีความพร้อมก่อนเริ่มดำเนินการ

6.3 ประเภทและวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้าง โดยเฉพาะในโครงการขนาดใหญ่ที่ต้องใช้วัสดุจำนวนมากต้องมีการสั่งซื้อ หรือทำสัญญาล่วงหน้า เช่น เหล็ก คอนกรีต เพื่อป้องกันการขาดแคลนที่จะมีผลให้การก่อสร้างชะงักได้

6.4 จำนวนผู้ปฏิบัติงาน ช่างฝีมือ หัวหน้างาน วิศวกรต้องมีจำนวนเหมาะสมกับขนาดของโครงการ เพื่อให้การก่อสร้างดำเนินไปอย่างถูกต้อง ต่อเนื่อง ทันตามเวลาที่กำหนด

6.5 จัดทำขั้นตอนการทำงาน โดยทำเป็นแผนภูมิแสดงความก้าวหน้าของงาน ทำให้สามารถทราบได้ว่า ขณะนั้นงานดำเนินการไปมากน้อยเพียงไร และเหลืองานอีกเท่าไร ถ้าช้ากว่าที่กำหนดฝ่ายบริหารโครงการต้องหาวิธีแก้ไข เช่นการรับสมัครคนงานเพิ่ม หรือจัดให้มีการทำงานล่วงหน้า

6.6 การแบ่งเขตในหน่วยงานก่อสร้าง เพื่อความเป็นระเบียบ และปลอดภัยในหน่วยงาน เช่นเขตก่อสร้าง บ้านพักคนงาน กองวัสดุ สำนักงานชั่วคราว ที่เก็บเครื่องมือ เครื่องจักร

6.7 การจัดสวัสดิการ และมาตรการในการป้องกันอันตราย สวัสดิการที่ควรจัดให้ผู้ปฏิบัติงาน เช่น ที่พักอาศัย ห้องน้ำ ห้องส้วม ที่บ้านพักที่หน่วยงาน น้ำดื่ม ตู้ยาปฐมพยาบาล การทำสัญญาผูกพันกับโรงพยาบาลที่ใกล้ที่สุด กรณีเกิดอุบัติเหตุร้ายแรง ส่วนมาตรการการป้องกันอันตรายนั้น ควรจัดอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่จำเป็นให้กับผู้ปฏิบัติงาน และเหมาะสมกับประเภทของงาน

7. ขั้นตอนสำคัญในงานก่อสร้าง

หลังจากเตรียมการก่อสร้าง เมื่อถึงช่วงดำเนินการก่อสร้าง ต้องมีการดำเนินการก่อสร้างหลายขั้นตอน ตามลักษณะของแต่ละโครงการ แต่ขั้นตอนที่สำคัญโดยทั่วไปจะคล้ายคลึงกัน วิเลศ เจตยานุวัตร (2533) ได้กล่าวถึงขั้นตอนสำคัญในงานก่อสร้างไว้ดังนี้

7.1 การปรับเตรียมพื้นที่ เมื่อทราบตำแหน่งที่จะก่อสร้างต้องทำการศึกษาดูพื้นที่เพื่อกำหนดว่าบริเวณใดจะใช้ทำอะไร เช่น ที่พักชั่วคราวคนงาน สำนักงานชั่วคราว ที่เก็บ

วัสดุ ถ้าบริเวณนั้น ๆ ไม่เหมาะสม อาจต้องปรับพื้นที่ โดยการไ้รถแทรกเตอร์

7.2 การวางผังและการเตรียมงาน เมื่อปักผังแล้ว ก็ทำการก่อสร้างสำนักงานชั่วคราว สถานที่เก็บเครื่องมือเครื่องใช้ สถานที่เก็บกองวัสดุ ตลอดจนบ้านพักของคณงาน ส่วนสถานที่ก่อสร้างก็ทำการตรวจสอบระดับพื้นดิน ทำเครื่องหมายแสดงตำแหน่งโครงสร้าง และฐานราก

7.3 การทำเสาเข็มงานก่อสร้างนิยมใช้เสาเข็มชนิดตอกมากกว่าชนิดอื่น ๆ เช่น เสาเข็มชนิดเจาะหล่อในที่ หรือเสาเข็มขนาดเล็ก ทั้งนี้การเลือกชนิดของเสาเข็มก็แล้วแต่ความเหมาะสมของสภาพหน่วยงานก่อสร้างนั้น ๆ

7.4 การทำฐานราก ต้องตรวจสอบจำนวนเสาเข็ม ระดับ และตำแหน่งฐานราก ให้ถูกต้องก่อนทุกครั้งที่จะทำฐานราก เททรายหยาบรองกันหลุม ลาดน้ำให้ขุ่นแล้วกระทุ้งให้แน่น เทคอนกรีตหยาบให้หัวเสาเข็มโผล่จากคอนกรีตหยาบเล็กน้อย เมื่อคอนกรีตหยาบแห้งดีแล้วก็วางเหล็กตะแกรงฐานราก และเหล็กตอม่อบนเสาเข็ม จากนั้นเริ่มเทคอนกรีตฐานราก

7.5 การหล่อเสา ถ้าเสาไม่แข็งแรงจะเป็นอันตรายมากในโครงสร้างขนาดใหญ่จะมีเหล็กเสริมเป็นจำนวนมาก ถ้าเหล็กเสริมแน่นมากจะทำให้การเทคอนกรีตในแบบหล่อเสาลำบาก ก่อให้เกิดช่องว่าง มีโพรงอากาศภายในเสา ทำให้เสาไม่แข็งแรงรับน้ำหนักไม่ได้ตามที่ออกแบบ

7.6 การหล่อพื้น มีหลายชนิด ได้แก่ พื้นวางบนดิน พื้นไร้คาน พื้นวางบนคานพื้นสำเร็จรูป

7.7 ก่ออิฐฉาบปูน ซึ่งต้องใช้นั่งร้านที่เหมาะสม แข็งแรงพอ

7.8 งานหลังคา ถ้าเป็นหลังคาเหล็กขนาดใหญ่ ต้องใช้รถยกหรือปั้นจั่น

7.9 ติดตั้งวงกบประตู หน้าต่าง สุขภัณฑ์ การประปา เครื่องปรับอากาศ ไฟฟ้า ลิฟท์ และอื่นๆ

7.10 การตกแต่งและเก็บงาน นับว่าเป็นขั้นตอนสุดท้ายของงาน เมื่อเรียบร้อยขั้นตอนนี้ โครงการก็สามารถเปิดใช้ได้ตามวัตถุประสงค์

สภาพการทำงาน อันตรายจากงานก่อสร้าง และสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุ

1. สภาพการทำงาน จากลักษณะการก่อสร้างมีผู้รับเหมาช่างหลายคน และมีระยะเวลาการทำงานเป็นองค์ประกอบหนึ่ง ทำให้เกิดความซุ้มนุ่นวายนวายนได้โดยเฉพาะในสภาพประกอบการขนาดใหญ่ ๆ และการดำเนินการไม่เป็นระบบดีพอและในบางคราวระหว่างการก่อสร้างอาจจะมีการจ้างคนงาน หรือกรรมกรไม่มีฝีมือเพิ่มขึ้นอีกและมักพบว่า คนงานมักนำครอบครัวเข้าไปพักอาศัยในบริเวณก่อสร้าง เหตุนี้จึงทำให้เกิดการเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุอย่างมาก และบางครั้งแรงงานไร้ฝีมือมิได้เคยทำงานก่อสร้างมาก่อน จึงทำให้ประสบอันตรายในงานก่อสร้างได้มาก

จากการศึกษาสภาพการทำงานของวารวรณ์ ธนินบูลย์และคณะ (2526:165-166) พบว่าคนงานก่อสร้างส่วนใหญ่เป็นชาย โดยเฉพาะคนงานประเภทฝีมือ คือ ช่างเหล็ก ช่างไม้ ช่างปูน โดยเฉพาะช่างไม้จะไม่พบว่าเป็นหญิง เนื่องจากงานไม้ต้องทำงานในที่สูงปีนป่ายใช้กำลังมากเหมาะกับแรงงานชาย หน้าที่ส่วนใหญ่ของคนงานได้แก่ ผสมปูน เทปูน ร่อนทราย ยกของ เก็บเศษไม้ ขนอิฐ ซึ่งบางคนสามารถยกระดับฝีมือการทำงานเป็นช่างได้ในลักษณะงานที่เกี่ยวข้องกัน เช่นการทำงานเกี่ยวกับการผสมปูน ต่อไปอาจหัดเป็นช่างปูน โดยชำนาญด้านการโอบปูน ฉาบปูน หรือช่างเรียงอิฐได้

2. อันตรายจากการก่อสร้าง งานก่อสร้างก่อให้เกิดอันตรายได้ทุกขั้นตอนของการดำเนินการ ซึ่ง ชัยยุทธ ชาลิตนธิกุล (2532) ได้กล่าวถึงอันตรายจากการก่อสร้างว่าเกิดได้จาก

2.1 อันตรายจากการตอกเสาเข็ม งานตอกเสาเข็มเป็นรากฐานอาคารก่อสร้างที่สำคัญ อันตรายที่อาจจากการตอกเสาเข็ม ได้แก่

- เสาเข็ม หากตอกเอียงมาก อาจหักทับคนงานได้ รุ้ที่เกิดจากการตอกเสาเข็มเสร็จแล้วถ้าไม่กลบหรือปิด อาจทำให้คนงานตกได้

- บันจัน ตัวบันจันที่เก่า อาจทำให้เสียสมดุลย์ขณะใช้งาน หรืออาจเกิดอันตรายจากการขาดของลวดสลิง

- อันตรายอื่น ๆ ได้แก่ ควัน เสี่ยงรบกวน ความสั่นสะเทือน และการเคลื่อนตัวของดิน

2.2 อันตรายจากการทำรูเจาะขนาดใหญ่ เช่น งานที่ขุดลึกไปเป็นปล่องเพื่อเชื่อมกับอุโมงค์ ต้องใช้ผู้ควบคุมงานที่มีความชำนาญรอบรู้ในด้านการปฏิบัติเพื่อป้องกันคนตกลงไปในรูเจาะ และเกิดความปลอดภัยและสามารถช่วยเหลือคนที่อยู่ในรูเจาะ เมื่อมีภาวะฉุกเฉินได้จะต้องมีระบบป้องกันและการช่วยเหลือที่พร้อมเสมอ

2.3 อันตรายจากบันจันสำหรับยกของ ที่พบมาก คือ ของที่ยกหล่นมาจากบันจัน กระแทกถูกโครงสร้างอาคารเสียหาย หรือหล่นมาทับผู้ที่กำลังปฏิบัติงานในบริเวณก่อสร้าง นอกจาก นี้ยังเกิดจากการไต่บันจันผิดวัตถุประสงค์ ทำให้บันจันหักพังลงมาได้ ซึ่งอรุณ ชัยเสรี (2527) ได้สรุปสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุของบันจันว่า มักเกิดจากการประกอบ ติดตั้ง รื้อถอนที่ไม่ถูกต้องตาม คำแนะนำของผู้ผลิต ใช้น้ำหนักถ่วงไม่สมดุลกับความสูงของบันจัน ขาดการดูแลบำรุงรักษา บรรทุกน้ำหนักเกินอัตรา หมุนแขนเร็วหรือแรงเกินไป ฝุ่กสิ่งของไม่แน่นหนาพอ และปล่อยให้ผู้ที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องไต่ขึ้นลงบันจัน

2.4 อันตรายจากรถตักดิน และรถแทรกเตอร์ ซึ่งอุบัติเหตุที่พบบ่อยคือการทับหรือชนคน ส่วนใหญ่มักเป็นบ้านที่หมุนไปรอบตัวไปตักดินคนเข้า หรืออันตรายอาจเกิดกับพนักงานขับรถ เช่น วัตถุหล่นจากกระบะตักดินขณะยกสูงกับตัวรถ

2.5 อันตรายจากลิฟท์ชั่วคราว นั่งร้าน และค้ำยัน เนื่องจากสถานที่ก่อสร้าง เป็นอาคารสูง ๆ จะมีการใช้ลิฟท์ขนส่ง ซึ่งลิฟท์ที่เช่าแบ่งเป็น 2 ชนิด คือลิฟท์สำหรับขนส่งวัสดุ และลิฟท์สำหรับส่งคนงานโดยเฉพาะ อันตรายที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่มาจากการบรรทุกน้ำหนักมากเกินไปเกินอัตราที่จะรับได้ ขาดการดูแลเอาใจใส่กับสภาพชิ้นส่วน อุปกรณ์ของตัวลิฟท์ และความประมาทของผู้ขับลิฟท์ ผู้ใช้ลิฟท์

2.6 อันตรายจากนั่งร้าน และค้ำยัน มักเกิดจากการรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของผู้สร้างหรือเห็นเป็นเรื่องเล็กน้อยไม่สำคัญปล่อยให้ทำแบบส่งกันโดยขาดหลักวิชา ไม่รู้ถึงความแข็งแรงที่เพียงพอในการรับน้ำหนัก ทำให้เกิดการพังของนั่งร้านและค้ำยันลงมาทับผู้คนถึงแก่ชีวิต นอกจากนี้อันตรายอาจเกิดจากการหล่นของคน หรือวัสดุ เครื่องมือต่าง ๆ ซึ่งโดยปรกตินั่งร้านทุกชนิดควรมีตาข่ายชิงไว้เพื่อดักวัสดุที่ตกลงออกมา

2.7 อันตรายจากไฟฟ้า และไฟไหม้ อุปกรณ์ไฟฟ้าที่ชำรุดเสียหายเมื่อนำมาใช้ อาจทำให้ผู้ใช้ถูกไฟดูดตาย ที่พบบ่อยที่สุดคือ การนำสายไฟฟ้าที่ชำรุด ซึ่งนำมาพาดบริเวณที่ขึ้นและหรือบริเวณที่คนงานเดินผ่าน อาจทำให้เหยียบเข้าไปในรัศมีจนถึงแก่ชีวิตได้ กรณีที่ต้องทำงานใกล้ชิดกับแนวไฟฟ้าแรงสูง ต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ ส่วนอันตรายมักเกิดจากความประมาทหลังเพลอ เช่น การติดตั้งสวิตช์ไฟไม่เรียบร้อย ใช้ฉนวนไม่เหมาะสม การกระเด็นของสะเก็ดไฟประกายไฟจากการเชื่อมตัดโลหะ ตกกลงไปกองวัสดุไวไฟต่าง ๆ เหล่านี้ ล้วนเป็นอันตรายที่อาจทำให้เกิดไฟไหม้ได้ นอกจากนี้การทำงานที่ชิดกับแนวสายไฟฟ้าแรงสูงอาจเกิดอันตรายได้ โดยไม่ต้องสัมผัสสายไฟโดยตรงเพียงอยู่ในรัศมีน้อยกว่า 3 เมตร ก็เป็นอันตรายได้

2.8 อันตรายจากการก่อสร้าง และการรื้อถอนที่ผิดหลักวิชา อาจเป็นเหตุให้อาคารนั้น ๆ ยุบพังหลายลงมาจนเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิตได้ โดยเฉพาะการก่อสร้างที่มีลักษณะโครงสร้างพิเศษ เช่น โครงสร้างสะพานโค้ง โครงสร้างที่ใช้ระบบคอนกรีตอัดแรง เป็นต้น

หัดสมผลดีง วิทยาลัยบริหาร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.9 อันตรายอื่น ๆ ที่สำคัญคือ จากความประมาทและความประหมัดของคนงาน ทำงานไม่ละเอียดรอบคอบ ไม่มีการใช้อุปกรณ์ป้องกันที่เหมาะสม ที่พบบ่อยคือการเดินเหยียบตะปู สะดุดเศษเหล็ก ของตกหล่นโดนศีรษะ ตกจากที่สูง เป็นต้น

อันตรายที่มักเกิดจากการก่อสร้าง ในบางโครงการคนงานต้องทำงานทั้งกลางวัน และกลางคืน เพราะเป็นงานที่รีบเร่ง กรณีนี้อาจทำให้เกิดอุบัติเหตุได้บ่อย เพราะร่างกายอ่อน เพลีย หรือ่วงนอนเกินกว่าจะทำงานได้ (ประกอบ บำรุงผล 2530)

3. สาเหตุการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานก่อสร้าง การเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน ก่อสร้างมีสาเหตุหลายประการ ทั้งจากลักษณะของงานที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุได้ใน ทุกขั้นตอนการทำงาน และจากลักษณะทำงานเฉพาะของผู้ปฏิบัติงานเอง ในสหราชอาณาจักร พบว่าอุบัติเหตุในการทำงานก่อสร้าง เกือบ 1 ใน 3 เกิดจากการพลัดตกจากที่สูง 1 ใน 4 เกิด จากการยกย้ายสิ่งของและการลื่นหกล้ม จากสถิติการประสบอันตรายจากการทำงานของกองทุน เงินทดแทน (กรมแรงงาน 2531-2534) พบว่าสาเหตุที่พบส่วนใหญ่คือ วัตถุสิ่งของของกระแทก ชน ตัดหรือบาด อุบัติเหตุจากยานพาหนะ วัสดุสิ่งของกระเด็นเข้าตา และการตกจากที่สูง โดยเฉพาะการตกจากที่สูงมักทำให้เสียชีวิตหรือทุพพลภาพ

สาเหตุการเกิดอุบัติเหตุเกิดจากการปฏิบัติงานที่ไม่ปลอดภัย เกิดจากการมีทัศนคติที่ไม่ ถูกต้องเกี่ยวกับความปลอดภัย หรือขาดจิตสำนึกในเรื่องความปลอดภัย สภาพปัญหาเรื่อง ความปลอดภัยและสุขภาพอนามัยของลูกจ้างผู้ปฏิบัติงาน มักทำงานโดยขาดความระมัดระวัง ไม่ เข้าใจถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวเอง จึงไม่มีการป้องกันตนเองอย่างเข้มงวด และคนงานส่วนใหญ่ยังไม่รู้สิทธิตนเองที่พึงจะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย และเมื่อเกิดอันตรายขึ้นก็ถือตาม กรรมตามเวรไม่สนใจที่จะแก้ปัญหา และมักไม่รู้ปัญหานั้นอยู่ที่ไหน เหตุเกิดเพราะอะไร นอกจากนี้ ในเรื่องการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเรื่องความปลอดภัย สุขภาพอนามัย มักไม่มีการรับรู้ เนื่องจาก ยังไม่แพร่หลาย และการรณรงค์ด้านความปลอดภัย หรือการวางแผนด้านความปลอดภัยอย่างจริงจังมีน้อย

สถานการณ์แรงงานก่อสร้างภายในประเทศไทย

สภาพเศรษฐกิจที่ขยายตัวทำให้เกิดความต้องการแรงงานด้านก่อสร้างอย่างเห็นได้ชัดเจน ประกอบกับการพัฒนาทางด้านเกษตรกรรม ซึ่งเป็นอาชีพหลักของคนไทย ซึ่งเดิมมีอยู่ร้อยละ 80 ไม่ได้ได้รับการปรับปรุงเท่าที่ควร อันเป็นผลทำให้เกิดความล้มเหลวภาคเกษตรกรรมในชนบท เกษตรกรจึงต้องอพยพเข้าสู่ตลาดแรงงานในกรุงเทพมหานครเป็นส่วนใหญ่ แรงงานที่อพยพมักจะเข้าทำงานในกิจการภาคอุตสาหกรรมก่อสร้าง ซึ่งเป็นงานใช้ฝีมือแรงกายเป็นหลัก และงานก่อสร้างมีกระจัดกระจายอยู่ทั่วไป ทำให้สะดวกที่จะทำงานเป็น "กรรมกร" หรือที่เรียกว่า " จ้างกั๋ง " ปัจจุบันแรงงานทางด้านเกษตรกรรมมีแนวโน้มลดลง แนวโน้มการอพยพเข้ามาทำงานในกรุงเทพมหานครยังมีต่อไปเรื่อย ๆ ต่อไป ทั้งที่เป็นการอพยพมาชั่วคราวหลังจากว่างงานในภาคเกษตรกรรมเพื่อหารายได้ และการอพยพมาเป็นกรรมกรก่อสร้างโดยเฉพาะโดยมีการอพยพมาจากทุกภาค ทั้งนี้ในปัจจุบันมีการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ ความเจริญทางด้านวัตถุ และเทคโนโลยี ทำให้อุตสาหกรรมก็ตามมาอย่างเห็นได้ชัด

จากสถิติ ปี 2535 (กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงมหาดไทย ,2536) แสดงถึงสถิติผู้มีงานทำ จำแนกตามอุตสาหกรรม ปี พ.ศ.2532 - 2536 ในกิจการก่อสร้าง คือ

ตารางที่ 2.1 แสดงจำนวนผู้ทำงานในอุตสาหกรรมก่อสร้างแยกเป็นรายปี (พันคน)

ปี พ.ศ.	จำนวนผู้ทำงานในอุตสาหกรรม(พันคน)
2532	947.4
2533	1,026.4
2534	1,536.4
2535	1,913.9
2536	1,598.0

จำนวนของคนงานก่อสร้างในสถานที่ก่อสร้าง แต่ละแห่งจะต่างกันไปตามขนาดของสถานที่ก่อสร้าง พบว่าโครงการก่อสร้างใหญ่ ๆ เกือบทั้งหมดอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร และสถานที่ก่อสร้างที่มีขนาดใหญ่ จำนวนคนงานก็จะมากขึ้นตามลำดับ สถิติของสภาพประกอบการอุตสาหกรรมก่อสร้างในเขตกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2535 มีดังนี้

ตารางที่ 2.2 แสดงจำนวนสถานที่ก่อสร้างและคนงานก่อสร้างในแต่ละแห่ง

ขนาดของสถานที่ก่อสร้าง (จำแนกตามจำนวนคนงาน)	จำนวน (แห่ง)	จำนวนคนงานก่อสร้าง (คน)
1 - 4 คน	576	1,546
5 - 9 คน	537	3,631
10 - 19 คน	592	8,161
20 - 49 คน	565	16,732
50 - 99 คน	239	16,178
100 -299 คน	216	33,375
300 -499 คน	49	17,637
500 -999 คน	22	14,274
>1000 คน	12	22,910

กิจการก่อสร้างเป็นแหล่งสำคัญของการรับแรงงานอพยพจากชนบท ทั้งนี้เนื่องจากงานก่อสร้างมีลักษณะของงานที่มีความสามารถจะรับแรงงานที่ไร้ฝีมือสามารถเข้ามาทำงานได้ทันทีโดยผู้ใช้แรงงานเพียงแต่อาศัยกำลังกาย แรงงานเท่านั้น ส่วนงานที่ต้องการฝีมือแรงงานหรือการฝึกหัด สามารถจะเรียนรู้ไปพร้อมกับการรับจ้างทำงานและค่อยพัฒนาฝีมือขึ้นไปเรื่อย ๆ ได้ และอีกสาเหตุหนึ่งคือ กลไกของตลาดแรงงานก่อสร้างมีกระจัดกระจายอยู่ทั่วไป ดังนั้นจึงทำให้เกิดการอพยพแรงงานของชาวชนบทเข้าสู่กรุงเทพมหานคร หรือเมืองใหญ่เพื่อกิจการอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ

ประชากรแรงงานก่อสร้างในประเทศไทย

แนวโน้มความต้องการแรงงานก่อสร้างเพิ่มมากขึ้นทุกปี ดังจะเห็นได้จากมีผู้งานทำในอุตสาหกรรมก่อสร้างในช่วงระยะ 5 ปี (พ.ศ.2529-พ.ศ.2533) พ.ศ.2529 มีจำนวน 677,900 คน และปี พ.ศ. 2533 มีจำนวนถึง 872,000 คน สถานประกอบการอุตสาหกรรมก่อสร้าง ในปี 2532 มีจำนวน 3,650 แห่ง ลูกจ้างทั้งหมด 127,060 คน ส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการขนาดเล็ก มีจำนวนลูกจ้างไม่กี่คน สถานประกอบการจำนวนร้อยละ 65 อยู่ในกรุงเทพมหานคร อัตราการเข้างานของแรงงานในกิจการก่อสร้าง อยู่ในเกณฑ์สูงร้อยละ 60.97 ส่วนอัตราการออกงานมีเพียงร้อยละ 18.50 ความต้องการของแรงงานก่อสร้าง (ที่ผ่านบริการของรัฐ) มีจำนวน 4,052 คน ในลักษณะแทนคนเก่า 1,777 คน และเป็นตำแหน่งใหม่ จำนวน 2,275 คน

จากสถิติแรงงานก่อสร้างดังกล่าวทำให้งามองเห็นได้ว่า แนวโน้มในความต้องการแรงงานอุตสาหกรรมก่อสร้างจะเพิ่มมากขึ้น และการขยายตัวของอุตสาหกรรมก่อสร้างจะขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้าน ที่ทำให้ความต้องการทางด้านแรงงานเปลี่ยนไปด้วย ที่สำคัญ ได้แก่

1. นโยบายของประเทศ หากยังมีนโยบายให้มีการขยายตัวในภาคอุตสาหกรรมมากขึ้นต่อไป และสถานการณ์ในประเทศที่เอื้ออำนวยให้คนต่างชาติเข้ามาลงทุนในประเทศมากขึ้นแล้ว อุตสาหกรรมก่อสร้างจะเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย

2. ภาวะเศรษฐกิจของประเทศ เมื่อภาวะเศรษฐกิจของประเทศดีการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น เป็นผลกระทบบั้มีการก่อสร้างมากขึ้น และใช้แรงงานก่อสร้างมากขึ้น ธุรกิจการก่อสร้างเป็นธุรกิจพื้นฐานที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศอย่างยิ่ง ในอดีตการก่อสร้างก็ขยายตัวเร็วมากโดยเฉพาะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 3-4 และแม้ในช่วงแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ 5 จะมีเหตุทำให้การก่อสร้างหยุดชะงักลงบ้าง แต่ก็มาเริ่มฟื้นตัวได้ในช่วงปลายปีสุดท้ายของแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ 5 เมื่อเศรษฐกิจขยายตัวมากแบบก้าวกระโดด ประชาชนมีรายได้ในการจ่ายอุปโภค-บริโภคสูง ความต้องการเพื่อที่อยู่อาศัยจึงเพิ่มขึ้นสูงในขณะที่ภาวะการลงทุนทั่วไป ก็เร่งการขยายตัวปัจจัยเหล่านี้ล้วนเอื้ออำนวยให้ภาคก่อสร้างขยายตัวอย่างรวดเร็วมาก กล่าวคือ เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 13.2 ,32.0 และ 31.3 ในปี พ.ศ. 2530, 2531 และ 2532 ตามลำดับในปี 2533 ยังคงขยายตัวอยู่ในระดับร้อยละ 27.8 จากปีก่อน

ด้วยเหตุนี้เองอุตสาหกรรมก่อสร้างจึงเป็นตลาดแรงงานอีกแห่งหนึ่งซึ่งสามารถรองรับแรงงานได้มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงงานที่อพยพเข้ามาหางานทำในช่วงที่หมดฤดูกาลเพาะปลูก หรือเนื่องจากฝนแล้ง น้ำท่วม จนไม่สามารถทำมาหากินได้ หรือรายได้ไม่พอเลี้ยงครอบครัว

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยในประเทศ

มรกต สิงหะคะเซนต์ (2522) ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์สภาพและปัญหาแรงงานในอุตสาหกรรมก่อสร้างในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า

1. คนงานส่วนใหญ่อยู่ในวัยฉกรรจ์ เหมาะกับงานที่ค่อนข้างหนัก และเสี่ยงภัย คนงานส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับต่ำเป็นคนที่ไร้ฝีมือมากที่สุด ส่วนใหญ่เป็นคนโสด (คนงานหญิงเป็นโสดมากกว่าชาย) มีภูมิลำเนาอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด
2. ทักษะการทำงาน พบว่า มีส่วนน้อยเท่านั้นมีความพึงพอใจในการทำงาน ส่วนความรู้เกี่ยวกับกฎหมายแรงงาน พบว่าส่วนใหญ่ไม่ทราบกฎหมายแรงงาน
3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรวมตัวกันเป็นองค์กรลูกจ้าง พบว่า คนงานไม่รู้จักสหภาพแรงงาน และส่วนมากให้ความคิดเห็นว่าไม่สามารถรวมกันเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมได้
4. ความปลอดภัยในการทำงาน เห็นว่า งานที่ทำไม่มีการเสี่ยงอันตรายและอุบัติเหตุส่วนใหญ่เกิดจากตะปูตำ และถูกสิ่งของมีคมเกี่ยวหรือบาด

อัมพร โธตระกูล และคณะ (2530) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอพยพโยกย้ายที่อยู่และสุขภาพจิตของผู้ใช้แรงงานก่อสร้าง โดยการใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์ผู้ใช้แรงงานก่อสร้างในเขตกรุงเทพมหานคร และประเมินสุขภาพจิตโดยใช้แบบสอบถามของ P.L. Berkman จำนวนตัวอย่างที่ศึกษา 195 คน เป็นชาย 159 คน และหญิง 36 คน มีอายุระหว่าง 15-58 ปี ซึ่งประมาณร้อยละ 96 ของตัวอย่างเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในต่างจังหวัด แล้วอพยพโยกย้ายมาทำงานในกรุงเทพมหานครเกิน 1 ปี และพบว่าสุขภาพจิตมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับ อายุ ระยะเวลาที่อาศัยในกรุงเทพมหานคร และความบ่อยของการโยกย้ายที่อยู่ ประมาณครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 53.9) ของผู้ใช้แรงงานหาทางแก้ปัญหาสุขภาพจิตในทางที่เหมาะสม และร้อยละ 16.5 เลือกวิธีการแก้ปัญหาสุขภาพจิตที่ไม่เหมาะสม

เกษม กิตติธรรมย์ (2532) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อภาวะการเจริญพันธุ์ของกรรมกรก่อสร้างสตรีในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า กรรมกรก่อสร้างสตรี ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 25-34 ปี และย้ายถิ่นมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด มีความรู้เกี่ยวกับการคุมกำเนิด และใช้วิธีการคุมกำเนิด ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะเจริญพันธุ์ของกรรมกรก่อสร้างสตรี คือ อายุ อาชีพเดิม และรายได้ในครอบครัว

วสันต์ เวียนเสี้ยว (2535) ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพเมื่อเกิดการเจ็บป่วยของคนงานก่อสร้างในจังหวัดนนทบุรี ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมในด้านปัจจัยนำ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการใช้บริการสาธารณสุข ด้านปัจจัยความต้องการทางด้านสุขภาพ ได้แก่ ลักษณะของการเจ็บป่วย การรับรู้ตนเองเกี่ยวกับความรุนแรงของการเจ็บป่วย ในด้านปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ การมีบัตรประกันสุขภาพ จำนวนชั่วโมงการทำงานต่อวัน ช่วงเวลาที่ปฏิบัติงาน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในแหล่งก่อสร้าง

เบญจมาศ ศรีอำพล (2532) ได้ศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ศูนย์ ผู้ปกครองและเจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้างต่อการบริการการศึกษาอนุบาลโรงเรียน ที่จัดในศูนย์เด็กก่อสร้าง ผลการศึกษาพบว่า

1. เจ้าหน้าที่ศูนย์ ผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้าง มีความคิดเห็นต่อการบริการการศึกษาอนุบาลที่จัดในศูนย์เด็กก่อสร้าง โดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมาก ในด้านการดำเนินงานของศูนย์ ด้านแนวทางในการจัดโครงสร้างสำหรับเด็กด้านการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการของเด็ก ด้านการพัฒนาการบริการเพื่อพัฒนา-ชุมชนและด้านการสนับสนุนโครงการ

2. ปัญหาในการดำรงชีวิตประจำวันของผู้ปกครองในแหล่งก่อสร้างจำแนกออกเป็น

2.1 ปัญหาด้านเด็ก ในด้านพฤติกรรมเด็ก การเจ็บป่วย ปัญหาเด็กไม่มีโอกาสเรียนหนังสือ

2.2 ปัญหาในด้านชุมชน ในเรื่องกรรมกรก่อสร้างไม่เห็นความสำคัญของการศึกษาการขาดความรู้ในเรื่องอาชีพเสริม และปัญหาการขาดความรู้ในด้านอาหารและโภชนาการสำหรับเด็ก

3. ข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงงานของโครงการศูนย์เด็กก่อสร้าง ด้านการพัฒนาเด็ก มีข้อเสนอแนะว่าควรขยายเวลาการบริการในวันหยุดด้วย และจัดการทดสอบระดับสติปัญญาหรือระดับความรู้ของเด็กในศูนย์ ด้านการพัฒนาชุมชนมีข้อเสนอแนะว่าควรเพิ่มบริการการตรวจสุขภาพโดยออกตรวจตามบ้าน ไม่เพียงแต่จัดตรวจที่ศูนย์และแผ่นป้ายความรู้ต่าง ๆ ควรมีมากกว่านี้

นันทิณี ไชยสุต และคณะ (2531) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ครอบครัวของคนงานก่อสร้าง: การประเมินความต้องการของชุมชน โดยทำการสัมภาษณ์ภรรยาคนทำงานก่อสร้าง 3 แห่ง คือ บริษัท เข้าชิง ที่รามคำแหง สำนักงานใหญ่ขององค์การปิโตรเลียม และบริษัท ซี. การช่าง ที่สนามบิน รวมประชากรที่ศึกษา 360 คน โดยทำการเก็บข้อมูลด้วยการเยี่ยมบ้าน การสัมภาษณ์ การทำกลุ่มสัมพันธ์และการสังเกต พบว่า ภรรยาคนงานก่อสร้างอายุประมาณ 29 ปี อยู่กับสามีรวมทั้งบุตร 1-2 คนที่สถานที่ก่อสร้าง การศึกษาส่วนใหญ่จบชั้นประถมศึกษา อพยพจากชนบทเนื่องมาจากความแห้งแล้ง ได้ค่าแรงประมาณ 80 บาท ได้รับค่าแรงทุก ๆ 10 วัน ภรรยาคนงานมีหน้าที่ดูแลบ้าน ทำอาหารหลังทำงานเสร็จ พบมีการพนันหรือดื่มเหล้าบ้างเล็กน้อย ปัญหาที่พบได้แก่ปัญหาทางด้านการเงิน ได้รับค่าแรงต่ำ ปัญหาสุขภาพ มีการเจ็บป่วยและการบาดเจ็บเล็ก ๆ น้อย ๆ ปัญหาครอบครัวพบว่าทั้งพ่อและแม่ต้องทำงานตลอดวันและตลอดสัปดาห์ เด็ก ๆ ไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ มีพฤติกรรมก้าวร้าว ไม่เชื่อฟังนอกจากนี้ยังพบที่มีการอาละวาดทุบตีลูกเมื่อบิดาตีแม่แล้วมา ส่วนปัญหาเกี่ยวกับการศึกษานั้นพบว่าเด็กไม่ได้รับการศึกษาที่ต่อเนื่อง เนื่องจากพ่อแม่ต้องย้ายที่ทำงานอยู่เสมอ ความต้องการที่พบได้แก่ ต้องการการบริการเกี่ยวกับทางด้านสุขภาพ การฝึกและการแนะแนวทางด้านอาชีพ การจ้างงาน สันทนาการและบริการสวัสดิการต่าง ๆ

นันทิณี ไชยสุต และคณะ (2532) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหา ความต้องการ และความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสหภาพแรงงานสำหรับผู้ใช้แรงงานก่อสร้างโดยการใช้แบบสัมภาษณ์เยี่ยมบ้านและการสังเกตภาคสนามในแรงงานก่อสร้าง 100 คน ที่อาศัยอยู่ในแหล่งก่อสร้างเขตกรุงเทพมหานครและชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า ผู้ใช้แรงงานก่อสร้างส่วนใหญ่ อายุระหว่าง 20-39 ปี การศึกษาจบชั้น ป.4 เป็นชายมากกว่าหญิง ส่วนใหญ่แต่งงานแล้วและยังอยู่ด้วยกันกับครอบครัว มีคนงานที่ไม่รู้หนังสือเลยจำนวนหนึ่งแต่อยู่ในแหล่งการก่อสร้างขนาดเล็กเท่านั้น

ผู้ใช้แรงงานร้อยละ 92 อพยพมาจากชนบทเนื่องจากรายได้ไม่พอกินไม่พอใช้และส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรมาก่อน เมื่อมาเป็นคนงานก่อสร้างมีรายได้ก็พอเพียงที่จะยังชีวิตอยู่ได้วันต่อวันเท่านั้น แต่ก็มีเหลือเก็บบ้าง ส่วนปัญหาที่เรียงลำดับตามความสำคัญคือ การทะเลาะวิวาท ที่พักอาศัย สุขภาพอนามัย ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ขาดแคลนสาธารณสุขโรค การประกอบอาชีพ ลูกไม่มีที่เรียน ยาเสพติด ปัญหาการเดินทางไปทำงานและอื่น ๆ มีผู้ใช้แรงงาน ร้อยละ 40 บอกว่าชุมชนไม่มีปัญหา

เกี่ยวกับการจ้างงานพบว่า ผู้ใช้แรงงานถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้าง และมีปัญหาเรื่องอุบัติเหตุในการทำงานก่อสร้างมากที่สุด ที่อยู่อาศัยก็แออัด สกปรก ทำงานหนักมาก และไม่เคยได้รับสิทธิหยุดงานตามกฎหมาย

ในส่วนที่เกี่ยวกับภาวะสุขภาพอนามัย พบว่าเป็นโรคปวดศีรษะมากที่สุด รองลงมาคือเป็นหวัด ปวดท้อง ถูกตะปูตำ ท้องเสีย เป็นโรคผิวหนังและอื่น ๆ

ผู้ใช้แรงงานร้อยละ 73 ไม่ได้รับอุปกรณ์การรักษาความปลอดภัยในงาน และมีร้อยละ 22 เท่านั้นที่เคยได้รับการอบรมเรื่องความปลอดภัย จึงมักมีปัญหาเรื่องอุบัติเหตุบ่อย ๆ ดังนั้นผู้ใช้แรงงานร้อยละ 73 จึงต้องการบริการสวัสดิการเรื่องสุขภาพอนามัยมากที่สุด แต่ส่วนใหญ่ไม่ได้ระบุว่าควรจะให้ใครจัด

ในประเด็นที่ศึกษาที่เกี่ยวข้องกับความเป็นได้ในการจัดตั้งสหภาพแรงงานนั้น พบว่าผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่ยังไม่ตระหนักถึงการใช้กลุ่มพลังเข้าช่วย ดังนั้นร้อยละ 79 จึงคิดว่าไม่น่าจะมีกลุ่มพลังเข้ามาพิทักษ์ผลประโยชน์ของลูกจ้าง แต่ก็มีผู้ใช้แรงงานร้อยละ 66 ต้องการใช้กลุ่มต่อรอนในเรื่องสวัสดิการค่าจ้าง จึงเป็นไปได้ที่ผู้ใช้แรงงานก่อสร้างจะรวมตัวเป็นกลุ่มพลังโดยมีผู้นำที่เคยมีประสบการณ์การทำงานกลุ่มมาก่อนช่วยเป็นตัวจักรในการจัดตั้งและดำเนินการกิจกรรมกลุ่ม

นิภา ส. ตุมรสุนทร (2532) ได้ทำวิจัยเรื่อง การจัดสวัสดิการสังคมสำหรับครอบครัวคนงานก่อสร้างในเขตพัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกโดยสัมภาษณ์คนงานก่อสร้าง จำนวน 239 คนที่สามมีทำงานก่อสร้างกลุ่มโรงงานอุตสาหกรรมปิโตรเลียมที่จังหวัดระยอง ผลการศึกษาพบว่า

ด้านประชากร ขนาดของสมาชิกในครอบครัว 3 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 20-29 ปี ภูมิลำเนาเดิมส่วนใหญ่อยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จบการศึกษาระดับประถมศึกษา

ในด้านเศรษฐกิจและสังคม พบว่าชายประกอบอาชีพเป็นกรรมกรร้อยละ 30.1 ภรรยาคนงานก่อสร้างส่วนใหญ่ทำหน้าที่เป็นแม่บ้าน รายได้ต่อเดือนประมาณ 1500-2000 บาท รายได้เพียงพอกับรายจ่ายร้อยละ 56.1

ด้านสุขภาพอนามัย พบว่า มีการวางแผนครอบครัว เป็นารคุมกำเนิดแบบชั่วคราว ร้อยละ 74.1 แบบถาวรร้อยละ 17.6 การเจ็บป่วยที่ต้องนอนโรงพยาบาลพบร้อยละ 29.7 ส่วนใหญ่ติ่มน้ำประปาที่ไม่ผ่านการต้ม การทิ้งขยะสร้างความรบกวนให้ผู้อื่นร้อยละ 47.3 การกำจัดขยะโดยใช้วิธีการเผาร้อยละ 44

การสาธารณสุขโรคและความปลอดภัยในทรัพย์สิน ถนนสภาพไม่ดี ไฟฟ้าสว่างไม่เพียงพอ มีความรู้สึกไม่ปลอดภัย ร้อยละ 80

เกี่ยวกับสวัสดิการและการใช้เวลาว่าง พบว่า มีวันหยุดปกติ ได้รับเงินชดเชยเมื่อเกิดการเจ็บป่วย ภรรยาคนงานก่อสร้างส่วนใหญ่ใช้เวลาว่างในการทำอาหาร

ปัญหาและความต้องการของครอบครัว ได้แก่ค่าแรงงาน สวัสดิการสำหรับตัวเองและบุตร การฝึกอาชีพ การรักษาพยาบาลและต้องการรพพยาบาลประจำแคมป์ สุขภาพอนามัยยังต้องได้รับการแก้ไข

เขาวรรณ แซ่ฮ่าน (2534) ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความรู้ ความเข้าใจ และการปฏิบัติตัวเกี่ยวกับการป้องกันโรคอุจจาระร่วงของกรรมกรก่อสร้างในเขตอำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี โดยการสัมภาษณ์กรรมกรก่อสร้างอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปี จำนวน 254 คน ที่ทำงานก่อสร้างหมู่บ้านจัดสรร 2 แห่ง ผลการศึกษาพบว่า กรรมกรก่อสร้างส่วนใหญ่อายุระหว่าง 15-24 ปี เพศชายจำนวนเท่ากับเพศหญิง จบประถมศึกษาทุกคนนับถือศาสนาพุทธส่วนใหญ่เป็นคนภาคกลางไม่เคยป่วยเป็นอุจจาระร่วง กรรมกรก่อสร้างที่ศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ และการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันโรคอุจจาระร่วง และเรื่องพุงน้ำตาลเกลือแร่ การวิจัยนี้ยังพบว่า รายได้และระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ ความเข้าใจและการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันโรคอุจจาระร่วงอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนเรื่องพาหะนำโรค การเตรียมอาหาร การรับประทานอาหารน้ำดื่ม และการถ่ายเทอุจจาระนั้นกรรมกรก่อสร้างมีความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติตัวอยู่ในเกณฑ์ดี

รุ่งศรี ศศิธร (2536) ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างแบบแผนความเชื่อทางด้านสุขภาพ ความเชื่ออำนาจควบคุมทางสุขภาพ กับการปฏิบัติเพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานของคนงานก่อสร้างในบริษัทรับเหมาก่อสร้างบางแห่งในจังหวัดราชบุรี โดยใช้แบบสัมภาษณ์เก็บข้อมูลและวิเคราะห์ทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันและถดถอยพหุเชิงเส้น ผลการศึกษาพบว่า ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์นั้นพบว่า การรับรู้โอกาสเสี่ยงความรุนแรง ประโยชน์อุปสรรค และความเชื่อภายในตนเองนั้นมีมากก็จะมีการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันการอุบัติเหตุจากการทำงานในระดับสูงขึ้นไปและยังพบว่า กลุ่มช่างปฏิบัติตัวดีกว่ากลุ่มกรรมกรทั่วไป กลุ่มที่ได้รับคำแนะนำการป้องกันอุบัติเหตุจะปฏิบัติตัวดีกว่า กลุ่มที่ไม่ได้รับคำแนะนำ นอกจากนี้ยังพบว่า การรับรู้ประโยชน์-อุปสรรค สามารถทำนายการปฏิบัติเพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานได้ดีที่สุด รองลงมาตามลำดับคือความเชื่ออำนาจภายในตนเอง ลักษณะงานและสิ่งชักนำภายนอก

พนพวรรณ นพเคราะห์ (2537) ได้ทำการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เรื่องพฤติกรรมทางเพศที่เสี่ยงต่อการติดโรคเอดส์ของกรรมกรก่อสร้างชายเขตเมืองเชียงใหม่ โดยทำการศึกษาสัมภาษณ์ระดับลึกกรรมกรก่อสร้างชายที่มีพฤติกรรมเที่ยวหญิงบริการจำนวน 12 คน ที่พักอาศัยอยู่ในชุมชนกรรมกรก่อสร้างผลการศึกษาพบว่า กรรมกรก่อสร้างที่ถูกศึกษาทั้งหมดเชื่อว่า การเที่ยวหญิงบริการเป็นเรื่องธรรมดาที่แสดงถึงความเป็นลูกผู้ชาย เมื่อไปเที่ยวแล้วก็มีความสุขกับการได้รับการเอาใจและความสวยของหญิงบริการ ทุกคนรู้ว่าจะติดเอดส์ได้ทางใดบ้าง รู้ว่าการเที่ยวหญิงบริการอาจติดเอดส์ได้แต่ส่วนใหญ่เชื่อว่าตนเองไม่มีโอกาสติดเอดส์ เนื่องจากคิดว่าหญิงบริการที่ตนเองไปเที่ยวไม่เป็นเอดส์ ตนเองไม่ได้เที่ยวบ่อยเมื่อไปเที่ยวก็กินยาป้องกันโรคเอดส์และเคยตรวจเลือดซึ่งเป็นการตรวจหาเชื้อมาลาเรีย ได้ทราบว่าผลเลือดปกติ ตนเองแข็งแรงดี และคิดว่าโรคเอดส์ไม่มีจริง ผู้วิจัยสรุปว่า พฤติกรรมเที่ยวหญิงบริการ ซึ่งเป็นวิถีปฏิบัติของกรรมกรก่อสร้าง เป็นพฤติกรรมทางเพศที่เสี่ยงต่อการเกิดโรคเอดส์ต้องปรับเปลี่ยน

พฤติกรรมนี้โดยเลิกเที่ยวบริการ หรือถ้าจะเที่ยวก็ต้องใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้ง ไม่ว่าจะเข้าใจว่าผู้ให้บริการนั้นสะอาดหรือปลอดภัยเอตส์เพียงใดก็ตาม

สุนทร ศุภพงษ์ และคณะ (2536)ศึกษาพฤติกรรมสุขภาพเมื่อเจ็บป่วยของลูกจ้างในสถานประกอบการขนาดเล็กที่มีลูกจ้าง 10-19 คน ในจังหวัดสมุทรปราการ โดยศึกษาลูกจ้างตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 1,038 ราย จากสถานประกอบการจำนวน 107 แห่ง พบว่าลูกจ้างมีอัตราป่วยโดยไม่ต้องนอนโรงพยาบาลเป็น 7.1 ครั้งต่อคนต่อปี ลูกจ้างจ่ายค่ารักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วยเฉลี่ยเป็นเงิน 1,039 บาทต่อปี โดยลูกจ้างจ่ายเองร้อยละ 57 นอกนั้นจ่ายโดยนายจ้างหรือใช้ประกันสุขภาพอื่นๆ พฤติกรรมการใช้บริการการแพทย์ของลูกจ้างที่ป่วยโดยไม่ต้องนอนโรงพยาบาล มีดังนี้ ใช้บริการที่ร้านขายยา 42% ไปคลินิก 25% ใช้บริการรักษาพยาบาลที่โรงงานจัดไว้ 17% ไปโรงพยาบาลเอกชน 10% ที่เหลืออีก 6% ไปใช้บริการที่อนามัยใกล้บ้าน โรงพยาบาลรัฐนอกจังหวัด และโรงพยาบาลเอกชนนอกจังหวัด

การศึกษาวิจัยในต่างประเทศ

Iokovleva ,T.P. leskina(1989)ได้ทำการศึกษาผลกระทบของปัจจัยด้านสุขภาพ และการทำนายการทำงานของคนงานก่อสร้างสตรี ก่อนเกษียณอายุและเกษียณอายุ ที่ได้รับการช่วยเหลือทางสังคมและทางวัตถุ จะมีสภาพการทำงาน และสุขภาพดีกว่า 4 เท่า

Alexy ,B.(1990) ได้ทำการศึกษาการส่งเสริมสุขภาพของคนงานระดับต่ำ พบว่า คนงานระดับต่ำมีพฤติกรรมทางสุขภาพที่เสี่ยงต่ออันตราย เช่น การสูบบุหรี่ การไม่ออกกำลังกาย การใช้แอลกอฮอล์และยา ทำให้สุขภาพของคนงานเลวลง ดังนั้นควรปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงานให้ดีขึ้น

Fielding,J.E.(1990) ได้รายงานคนงานก่อสร้างที่ทำงานเกี่ยวกับการฉาบผนังมานานกว่า 32 ปี เกิดอาการหายใจลำบาก การแลกเปลี่ยนออกซิเจนลดลง เมื่อเอ็กซเรย์ปอดพบรอยโรคในปอด เมื่อทำการตรวจชิ้นเนื้อในปอด พบว่ามี extraordinary pulmonary burden of mineral dust ซึ่งเกิดจากการทำงานและหายใจเอาฝุ่นสารเหล่านี้เข้าไป